

Як мені жити, якщо...?

Євген Зайцев

Запитання, які ми часто ставимо Небу

ЄВГЕН ЗАЙЦЕВ

ЯК МЕНІ ЖИТИ, ЯКЩО?..

Київ  2020
Християнське видавництво

Від автора

Любий читачу! Пропонуємо до твоєї уваги книгу, покликану допомогти знайти відповіді в кризових ситуаціях. Як жити, якщо?.. Доволі часто ми чуємо від людей запитання, які починаються цими словами. Як мені жити, якщо я втратив близьку людину? Як мені жити, якщо в мене зруйнувалася сім'я? Як мені жити, якщо мене ніхто не любить? Як жити, якщо мене гнітить почуття провини? Як жити, якщо в мене невиліковне захворювання? І таке інше... Варіантів запитань, які починаються такими словами, безліч.

Зіткнувшись зі складними проблемами в житті, люди намагаються їх розв'язати, а тому готові звернутися куди завгодно і до кого завгодно. Однак відповіді, отримані з різних джерел, часто суперечать одна одній, і відразу ж постає нове запитання: кому вірити? Як не помилитися у виборі рішення? Як бути, якщо жоден із варіантів відповіді не приносить задоволення, а лише посилює розпач?

На численні запитання, які починаються зі слів «Як мені жити, якщо..», ми спробуємо відшукати відповіді в дивовижній Книзі – Біблії. В одному з розділів я пояснюю, чому ця Книга настільки незвичайна і чому саме до неї ми звертатимемося. Переконалий у тому, що у відповідях, які пропонує нам Біблія, людина не розчарується ніколи. З їхньою допомогою вона зможе подолати будь-яку проблемну ситуацію у своєму житті та здобути справжній мир у душі.

В основу книги покладено цикл духовно-моральних проповідей, записаних у телерадіокомпанії «Три ангели». У книзі міститься 12 невеликих розділів, кожен з яких починається зі слів «Як мені жити, якщо?..», а далі в назві зазначена конкретна проблема, з якою стикається людина в житті. Звісно, цих проблем значно більше, і варіантів запитань, які починаються зі слів «Як мені жити, якщо?..», не злічити. Я зупинився лише на найпоширеніших. Щиро сподіваюся, що запропоновані відповіді допоможуть читачам цієї книги знайти вихід зі скрутних життєвих ситуацій.

Розділ 1

Як мені жити, якщо я не розумію Бога?

Зіткнувшись із будь-якою кризою у своєму житті, людина, яка визнає існування Вищої сили, свої запитання передусім спрямовує до Бога. І знаєте, з якого слова найчастіше вони починаються? «Чому». Чому зі мною це сталося? Якщо Бог є, чому Він допустив це в моєму житті? Чому саме мене спіткало це нещастя?

Це надзвичайно складні запитання. І складні вони тому, що про Бога часто говорять, що Він люблячий і всемогутній, але водночас у нашому житті виникає безліч незрозумілих, а часом і трагічних проблем. Як же одне узгоджується з іншим?

Під час навчання в одному з університетів США я познайомився з юнаком на ім'я Траст, що в перекладі з англійської означає «віра», «довіра», «надія». Він був родом з Африки, усі знали, що він чудово співає й пише вірші. Однак що ми, студенти, тільки не пережили, дізнавшись, що йому лікарі встановили смертельний діагноз — рак хребта. За короткий час цей хлопець, ще нещодавно сповнений сил і енергії, просто згорів від страшного захворювання. Недуга швидко виснажила його організм, як це буває з онкохворими, і він опинився прикутим до лікарняного ліжка. У всіх нас тоді мимоволі постало це запитання: Господи, чому таке сталося саме із цим юнаком?

Адже він повністю присвятив себе на служіння Тобі, приїхав здобувати богословську освіту, щоб потім, повернувшись до себе на батьківщину, проповідувати про Тебе й Твоє спасіння своїм співвітчизникам. І раптом таке сталося. Чому?..

Ніколи не забуду ще одного потрясіння, яке я пережив, гуляючи меморіальним парком у центрі Белґрада. Мою увагу привернув коштовний надгробок з вигравіюваними дитячими обличчями хлопчика й дівчинки. Під портретами дітей були вказані дати народження та смерті. Я помітив, що дата народження другої дитини припадає на наступний рік після дати смерті першої. Мабуть, убиті горем батьки намагалися якось угамувати свій біль і, втративши першого малюка, зважилися народити ще одного. Однак, знову сталася трагедія. Важко уявити собі глибину горя цих батьків, які втратили дві єдині дитини. На надгробку, окрім портретів і дат народження та смерті, було написано лише одне слово *zašto* (співзвучне нашому «за що?»), що в перекладі із сербської означає «чому?».

Напевно, кожен із нас зустрічав у своєму житті людей, які пережили страшні трагедії, і теж чув від них це запитання: «Чому Бог допустив це в моєму житті?» А можливо, ви й самі неодноразово переймалися цим питанням. Нездатність відповісти на нескінченні «чому» часом змушує людей сумніватися в Богові, багато з них стають скептиками. Вони перестають не лише довіряти Господові, а й узагалі вірити в те, що Він є.

Щоб нам відповісти на це непросте запитання, пов'язане з нерозумінням Божої волі, необхідно звернутися до Святого Письма й прочитати два невеликих уривки. Ось що пише старозавітний пророк Ісаїя від імені Бога: *«Бо ваші думки – не Мої це думки, а дороги Мої – то*

не ваші дороги, говорить Господь. Бо наскільки небо вище за землю, настільки вищі дороги Мої за ваші дороги, а думки Мої – за ваші думки. Бо як дощ чи то сніг сходить з неба й туди не вертається, аж поки землі не напоїть і родючою вчинить її, і насіння дає сівачеві, а хліб їдунові, – так буде і Слово Моє, що виходить із уст Моїх: порожнім до Мене воно не вертається, але зробить, що Я пожадав, і буде мати повождення в тому, на що Я його посилав!» (Ісаї 55:8-11). Інший текст – із Нового Завіту, з листа апостола Павла до християнської громади в Римі: «О глибино багатства, премудості й знання Божого! Які незбагненні Його суди і недослідимі Його дороги! Бо хто пізнав розум Господній? Або хто був радником Йому?» (Римл. 11:33, 34).

Усе доволі зрозуміло: ми не спроможні досягнути Бога, Його думки та розум у всій повноті. Господь у Своїх шляхах незбагненний для нас – грішних, обмежених, створених істот. Ми повинні це визнати як очевидний факт і погодитися із цим.

Існує ще один важливий аспект. З тих чи інших причин у свідомості багатьох віруючих людей сформувалося не зовсім правильне богослов'я. Їхнє сприйняття Бога часто має споживацький характер. Багатьом здається: якщо вони щось попросять у Бога, помоляться Йому, то Господь просто зобов'язаний дати їм це, до того ж саме в такому вигляді, як це зазначено в молитві. Адже хто ж краще за нас знає, що нам потрібно, окрім нас самих? Проте коли ми не отримуємо те, про що просимо, то в нас складається враження, що Бог нас не чує й не відповідає.

Зазначу відразу, що це хибне враження. Нашому Творцеві краще відомо, що сприяє нам на добро,

до того ж у довгостроковій перспективі, і Він готовий відповісти на наші молитви, але згідно з Його волею. Про це слід пам'ятати й не розчаровуватися, не перейматися тим, що ми не відразу отримуємо відповіді на свої запитання й молитви. Можливо, Бог приготував для нас дещо краще, але поки що приховане від наших очей.

Дослідники Святого Письма вважають, що книга Йова є найдавнішою книгою Біблії. У ній описана доля благочестивого чоловіка, який у своєму житті пережив справжню кризу. Як людина заможна й богобоязлива, він за дуже короткий час утратив усе: майно, худобу, дітей і навіть здоров'я, – і залишився буквально ні з чим, без будь-якої надії на краще. Одягнувшись за східним звичаєм у грубе веретище й посипавши голову попелом, цей чоловік, укритий виразками від прокази, сидить на землі. Поруч стоїть і його дружина, єдина рідна й близька людина. Вона не може дивитися на це страшне видовище й у розпачі промовляє: «Прокляни Бога – і помреш».



Нашому Творцеві краще відомо, що сприяє нам на добро, до того ж у довгостроковій перспективі, і Він готовий відповісти на наші молитви, але згідно з Його волею.

По-людськи цю жінку можна зрозуміти. Звичайно ж, вона через своє нерозуміння говорить ці слова, адже не може більше дивитися на страждання свого чоловіка. Краще померти, аніж так мучитися. На це благочестивий Йов відповідає: «Чи ж ми будемо приймати від Бога добре, а злого не приймемо?»

Відповідь демонструє глибину віри цієї людини, її довіру Богові, особливо відчутну в словах: «Господь дав, – і Господь узяв». Навіть за цих обставин Йов не розчаровується в Богові. Цей страждалець розуміє, що ми повинні приймати від Нього не лише добре. Те, що з ним сталося, теж слід прийняти як належне. Можливо, зрештою це теж обернеться добром. Йов немовби говорить: «Я цього поки що не знаю, не бачу, не можу зрозуміти й пояснити, чому це сталося саме зі мною, але я все одно тримаюся за Бога».

Глибину страждань цієї людини ми можемо відчутти, прочитавши невеликий уривок з 23-го розділу цієї книги: *«Моя мова й сьогодні гірка, – тяжче страждання моє за стогнання мої... О, якби-то я знав, де Його я знайду, то прийшов би до місця Його пробування! Я б перед обличчям Його свою справу поклав, а уста свої наповнив би доводами... Та піду я на схід – і немає Його, а на захід удамся – Його не побачу, на півночі шукаю Його – й не вхоплю, збочу на південь – і не добачаю»* (Йова 23:2-4, 8, 9).

Образною мовою тут представлена ситуація людини, яка втратила Бога у своєму житті. Вона не бачить Його взагалі ніде – ні спереду, ні ззаду, ні ліворуч, ні праворуч. Йов звертається до Господа, але не отримує відповіді. Якоїсь миті цьому страждальцеві здається, що Бог залишив його. Він не може нічого зрозуміти, пояснити, чому все це з ним трапилося. Однак наступні слова в цьому розділі свідчать про те, що віра старозавітного героя не похитнулася: *«А Він знає дорогу, яка при мені, – хай би випробував Він мене, – мов те золото, вийду!»* (Йова 23:10).

Він знає! Людина не знає, але Бог знає. І настане день, коли для кожного з нас відкриється те, що

Зміст

Від автора	3
Розділ 1	
Як мені жити, якщо я не розумію Бога?	5
Розділ 2	
Як мені жити, якщо я остаточно заплутався в порадах?	16
Розділ 3	
Як мені жити, якщо я не бачу сенсу в житті?	26
Розділ 4	
Як мені жити, якщо мене ніхто не любить?	38
Розділ 5	
Як мені жити, якщо я втратив близьку людину?	48
Розділ 6	
Як мені жити, якщо моя сім'я зруйнована?	57
Розділ 7	
Як мені жити, якщо мене бентежить майбутнє?	66
Розділ 8	
Як мені жити, якщо я переживаю почуття вини?	75
Розділ 9	
Як мені жити, якщо в мене невиліковне захворювання?	86
Розділ 10	
Як мені жити, якщо довкола стільки несправедливості?	96
Розділ 11	
Як мені жити, якщо я не можу пробачити?	105
Розділ 12	
Як мені жити, якщо я боюся помилитися у своєму виборі?	115
Епілог	125

Євген Зайцев
Як мені жити, якщо?..

Директор видавництва **В. Джулай**

Головний редактор **Л. Качмар**

Переклад **Н. Качмар**

Редактор **Г. Борисовська**

Коректор **І. Джердж**

Верстка **Т. Романко**

Обкладинка **С. Сібір**

Відповідальна за друк **Т. Грицюк**

Формат 84х108'/32. Папір офсетний. Друк офсетний.

Підписано до друку 30.01.2020 р. Гарнітура Калібрі. Наклад 11200 прим.

Свідоцтво: серія ДК № 787 від 28.01.2002 р.

Видавництво «Джерело життя» 04107, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
тел. (044) 425-69-06, факс 467-50-64, e-mail: dzherelo@ukr.net

«Як мені жити, якщо..?» Ми дуже часто чуємо від людей багато запитань, які починаються із цих слів. Зіткнувшись із серйозними життєвими проблемами, люди намагаються їх розв'язати, тому вони готові звернутися будь-куди і будь до кого. Однак відповіді, отримані з різних джерел, найчастіше суперечать одна одній, і відразу ж виникає нове запитання: кому вірити? На численні запитання, що починаються зі слів «як мені жити, якщо..?», ми шукатимемо відповіді в дивовижній книзі – Біблії. Завдяки їй читач зможе подолати будь-яку проблемну ситуацію у своєму житті і знайти справжній мир у душі.



Євген Зайцев, директор Інституту біблійних досліджень, доктор богослов'я, кандидат філософських наук, автор багатьох книг, присвячених історії Церкви, богослов'ю та християнській апологетиці.

